

Міністерство освіти і науки України
Головне управління статистики у Харківській області
Брэсцкі дзяржаўны тэхнічны універсітэт
(Рэспубліка Беларусь)
Український державний університет залізничного транспорту
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»
ГО «Лабораторія креативних ідей»
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

МАТЕРІАЛИ

XII Міжнародної

науково-практичної конференції

«Європейський вектор модернізації економіки: креативність, прозорість та сталий розвиток»

27-28 травня
2020 року

ХАРКІВ 2020

Міністерство освіти і науки України
Головне управління статистики у Харківській області
Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu (Polska)
Katowice School of Technology (Polska)
School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava (Slovakia)
Deutsche Angestellten-Akademie (Deutschland)
Брэсцкі дзяржаўны тэхнічны універсітэт (Рэспубліка Беларусь)
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)
Громадська організація «Лабораторія креативних ідей»
Бердянський державний педагогічний університет
Одеський національний економічний університет
Харківський національний університет будівництва та архітектури

МАТЕРІАЛИ

XII Міжнародної науково-практичної конференції

«Європейський вектор модернізації економіки: креативність, прозорість та сталий розвиток»

27-28 травня 2020року

Харків 2020

УДК 378.1

Редакційна колегія:

Калініченко Л.Л. – голова, проф., д-р екон. наук;
Смачило В.В. – проф., канд. екон. наук;
Халіна В.Ю. – доц., канд. екон. наук;
Шуміло О.С. – доц., д-р екон. наук.

Матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції «Європейський вектор модернізації економіки: креативність, прозорість та сталий розвиток» містять результати досліджень науковців з актуальних проблем модернізації національної економіки за європейським вектором розвитку на принципах прозорості, креативності, стабільності.

Матеріали адресовані науковцям, фахівцям-практикам, аспірантам, магістрантам і всім читачам, хто цікавиться питаннями креативної економіки, стартап рухів, ресурсозбереженням та енергоефективністю, безпекою соціально економічних систем, інструментами забезпечення прозорості публічного сектору економіки держави.

Матеріали представлені в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, яку надано в рукописах, а також коректність цитованості матеріалу, і залишає за собою право не розподіляти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, які розглянуті на конференції.

Матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції «Європейський вектор модернізації економіки: креативність, прозорість та сталий розвиток». – Харків: ХНУБА, 2020. – 567 с.

УДК 378.1

© Колектив авторів, 2020;
© Харківський національний університет будівництва та архітектури, 2020

ВСТУПНЕ СЛОВО ПРИ ВІДКРИТТІ XII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ «ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВЕКТОР МОДЕРНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ: КРЕАТИВНІСТЬ, ПРОЗОРІСТЬ ТА СТАЛИЙ РОЗВИТОК»

Шановні учасники конференції!

Глобалізація та виклики VUCA (volatility (нестабільність), uncertainty (невизначеність), complexity (складність), ambiguity (неоднозначність) середовища гостро підіймають питання сталості розвитку соціально-економічних систем на засадах креативності та транспарентності.

Вітчизняна економіка, яка представлена великою кількістю різноманітних організацій, стикається із викликами світового масштабу в тій самій мірі, а навіть і сильніше через національні особливості. Яскравим прикладом глобального виклику, який змінив світ, стала пандемія, викликана COVID-19. І, відповідно, всі учасники економічних відносин повинні переосмислити свої існування та стратегії розвитку на всіх рівнях господарювання. Вважаємо, що врахування принципів сталості, креативності та прозорості стане запорукою не лише виживання, а й розвитку. Саме тому напрацювання в цій сфері, їх публічне обговорення та визначення подальших кроків є важливим та необхідним для тріади «держава-бізнес-громадянське суспільство», що обумовлює ініціювання та проведення конференцій такого рівня та спрямованості.

Міжнародна науково-практична конференція «Європейський вектор модернізації економіки: креативність, прозорість та сталий розвиток» ініційована кафедрою економіки Харківського національного університету будівництва та архітектури та є традиційним майданчиком для обговорення актуальних питань протягом багатьох років.

У збірнику матеріалів конференції розкрито результати актуальних наукових досліджень представників різних сфер – науковців й молодих вчених вітчизняних та іноземних закладів освіти, публічних та державних діячів, представників громадськості та бізнесу за ключовими напрямками:

- креативна економіка та підприємництво: стан та перспектив розвитку, дослідження в цій сфері присвяченні проблематиці розвитку підприємництва, в тому числі стартап-руху, малого та середнього підприємництва, на засадах креативності;
- інструменти забезпечення прозорості публічного сектору – висвітлено напрацювання щодо розвитку публічних закупівель, співпраці влади, бізнесу та громадськості на засадах прозорості та відкритості;
- сталий розвиток економічних систем – охоплено питання розвитку економічних систем на засадах сталості, соціальної відповідальності із врахуванням Цілей сталого розвитку.

Хочемо подякувати за участь та співпрацю всім учасникам та організаторам як новим, так і нашим старим друзям. Висловлюємо щиру вдячність нашим постійним партнерам та співорганізаторам: ТДВ «Житлобуд-2», ГО «Лабораторія креативних ідей», Головне управління статистики у Харківській області, Український державний університет залізничного транспорту, Національний технічний університет «ХПІ», Бердянський державний педагогічний університет; нашим закордонним учасникам та співорганізаторам з Польщі, Словаччини, Білорусі, Німеччини.

Маємо надію, що ідеї, результати та атмосфера конференції надихне вас на нові звершення, стане драйвером вашого успіху та забезпечить сталий розвиток кожного з нас, наших організацій, регіонів та держави в цілому.

З ПОВАГОЮ ТА ВДЯЧНІСТЮ,

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

смогут зарабатывать в будущем Elektronnij resurs.- Rezhim dostupu: https://www.cisco.com/c/ru_ru/about/press/press-releases/2014/06-061814b.html. 6. Интеграция телефонии Binotel и CRM Elektronnij resurs.- Rezhim dostupu: https://www.binotel.ua/crm-telephony/moysklad

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПРОГРЕС ТА ЗМІНА СТРУКТУРИ ЗАЙНЯТОСТІ, ЯК СЕРЙОЗНІ ВИКЛИКИ ДЛЯ СУЧАСНОГО РИНКУ ПРАЦІ

Канд. екон. наук, доц. Богашко О. Л.,
Навчально-науковий інститут економіки та бізнес-освіти,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Технологічний прогрес веде до масової автоматизації та необоротних зрушень у структурі зайнятості, які створюють серйозні виклики для ринку праці й осіб, відповідальних за розробку політики у сфері освіти та зайнятості. Праця і технології завжди знаходилися в тісному взаємозв'язку. Технологічні зміни забезпечують підвищення продуктивності праці, сприяють економічному зростанню і створенню нових робочих місць як на окремих підприємствах, так і на макроекономічному рівні [2]. У багатьох галузях і професіях нові технології вже замінили працю людини, що призвело до вивільнення працівників у різних секторах економіки та регіонах. Ці процеси позитивно позначилися на капіталізації секторів і підприємств.

Інтернет речей, що поєднує безліч різноманітних пристроїв, об'єктів і сенсорів в онлайн-мережу, еволюціонує та здатний відстежувати різні операції, інформувати про хід їх виконання, контролювати їх і вживати необхідних заходів в режимі реального часу без участі людей, генеруючи при цьому безпрецедентний обсяг даних. Доповнений аналізом великих даних і хмарними технологіями зберігання та обчислення, інтернет речей може дати імпульс новим предикативним підходам до прийняття рішень, новим бізнес-моделям, інтелектуальним системам і повністю автономним машинам [3]. Сфера застосування таких технологій стрімко розширюється, що найрадикальнішим чином позначається на широкому колі секторів. Зокрема, інтернет речей стимулює «розумне» виробництво, надаючи дані та створюючи інструменти для підвищення ефективності виробничих процесів і управління ризиками по всьому ланцюгу постачань – від логістики до управління запасами й технічного обслуговування обладнання. В енергетиці «розумні мережі» на основі інтернету речей забезпечують моніторинг передачі енергії й стану інфраструктури, виявлення надзвичайних ситуацій, мінімізацію втрат, усунення перебоїв енергопостачання та застосування ефективних механізмів ціноутворення.

У свою чергу штучний інтелект як здатність машин і систем здобувати знання, вирішувати когнітивні завдання і діяти розумно може забезпечити створення принципово нових програмних додатків і самонавчання роботів для виконання різних людських операцій і перетворення в автономних агентів.

У поєднанні з новітніми досягненнями в області механіки й електротехніки штучний інтелект істотно розширює можливості промислових роботів адаптуватися до зовнішнього світу і до мінливих виробничих умов без необхідності перепрограмування. Роботи на його основі поступово займатимуть центральне місце в логістиці та обробних виробництвах, забезпечуючи підвищення безпеки, швидкості, точності та продуктивності. Машинне навчання революціонізує також деякі сегменти сфери послуг, такі як маркетинг, фінанси, індустрія розваг і медицина.

Так, алгоритми на основі штучного інтелекту можуть виявитися корисними в прогнозуванні ринкових коливань, а автоматизація медичних операцій розширює сферу застосування автономних роботів-хірургів.

Ще одним прикладом технологій з високим потенціалом трансформації виробничих процесів і ланцюжків постачання служить 3D-друк – адитивні технології пошарової побудови виробів. У поєднанні з цифровими технологіями вони радикально змінюють ситуацію в промисловості через інтеграцію дизайну, виробництва та постачань.

В даний час 3D-друк використовується для виготовлення моделей, компонентів і запасних частин, але в міру розширення спектра друкованих матеріалів (сьогодні це в основному пластики, метали, кераміка і скло), підвищення точності обробки поверхні і якості готових виробів роль подібних технологій зростає, в тому числі й на ринках готової продукції.

Переваги нових технологій, крім всіх інших викликів, залежать від адаптивності ринку праці. По суті, технологічний прогрес виступає одним з найважливіших факторів розвитку сфери зайнятості, попиту і пропозиції праці та професійної структури робочої сили [1].

Розвиток машинного навчання, робототехніки й штучного інтелекту неминуче сприяє автоматизації виробництва, зміни структури попиту на працю і ліквідації деяких професій. Під загрозою скасування багато інтелектуальних, когнітивних й аналітичних робіт, пов'язаних з виконанням рутинних стандартних операцій, зокрема на транспорті, в офісах і у сфері послуг.

Разом з тим, у міру виникнення і розвитку нових продуктів, процесів та бізнес-моделей з'являються робочі місця нового типу. Наприклад, цифровізація стимулює попит на фахівців з аналітичними навичками, який в даний час перевищує не тільки фактичну пропозицію, але і відповідний потенціал систем освіти та професійної підготовки.

Професійна структура вже зазнала змін у багатьох країнах; процес створення нових робочих місць поляризується по високо- і низькокваліфікованим групам, а ліквідуються в першу чергу робочі місця, що потребують середнього рівня кваліфікації та виконання рутинних операцій [3].

У зв'язку з невизначеністю ситуації й значними наслідками поточних технологічних трансформацій для виробничих систем і суспільства в цілому, державним діячам необхідні надійні попередні дані, щоб прогнозувати ефект технологічних змін щодо професійної структури та розробки відповідної політики у сфері науки, технологій та інновацій.

Нові робочі місця можуть не відповідати стандартній моделі повної зайнятості; можливо, вони будуть прийматимуть нетрадиційні форми (неповний робочий день, робота на вимогу). Сучасні технології дозволяють розділити робочий процес на більш дрібні операції в рамках глобального цифрового виробництва. Робочі завдання вже стали більш фрагментованими; все більше працівників виконують нестандартні операції як на основному місці зайнятості, так і в якості додаткової підробітку.

Хоча жінки історично скромніше представлені в науковій і технологічній сферах, цифровізація може сприяти скороченню гендерної нерівності на ринку праці. Цифрові платформи дозволяють використовувати більш гнучкі механізми зайнятості та сприяють нормалізації балансу «робота-сім'я», зниженню культурних бар'єрів і вирівнюванню професійного поля для чоловіків і жінок.

Література: 1. Богашко О. Л. Модернізація освітньої системи як відповідь на нові запити світового ринку інтелектуальної праці / О. Л. Богашко // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство». Випуск 18. Частина 1. – Ужгород : Видавничий дім „Гельветика", 2018. – С. 53 – 57. 2. Богашко О. Л. Роль инновационной деятельности общества в процессе эволюции экономической системы мира О. Л. Богашко // Науковий журнал «Економічні горизонти». – 2017. – № 2 (3). – С. 4 – 8. 3. Roelfsema

H., Zhang Y. Internationalization and Innovation in Emerging Markets. Foresight and STI Governance, vol. 12, no 3, pp. 34–42.

РОЗВИТОК ЕКОТУРИЗМУ В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Ас. Боднарук І. Р., ст. Мандибур В.С.
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

В умовах сьогодення ідеї екологізації життя сприяють розвитку такого виду туризму як екологічний, що передбачає покращання навколишнього середовища регіону, у якому заплановано організацію ековідпочинку, формує екологічну свідомість. Крім того, із швидким розвитком інформаційних і комп'ютерних технологій та швидким і насиченим темпом життя виникає необхідність відпочинку на природі, що і передбачає екотуризм.

Івано-Франківська область має значні природно-рекреаційні ресурси та потенціал, ефективне використання яких дозволить поліпшити та розвивати новий напрямок бізнесу та завдяки цьому отримати додаткові прибутки усім суб'єктам, залученим до туристичної сфери. М'який клімат, мінеральні джерела, значний природно-заповідний фонд, водні, лісні ресурсі, різноманіття флори та фауни Івано-Франківської області – все це створює умови для розвитку екологічного відпочинку.

У роботі [1] під екотуризмом розуміють туризм, що включає подорожі в місця з відносно незайманою природою, з метою отримати уявлення про природні та культурно-етнографічні особливості даної місцевості, яка не порушує при цьому цілісності екосистем і створює такі економічні умови, при яких охорона природи і природних ресурсів стає вигідною для місцевого населення.

Згідно з визначенням В. І. Гетьмана [2] «екологічний туризм включає всі види туризму, орієнтовані на збереження природного довкілля, зокрема заповідних ландшафтів, налагодження гуманних стосунків із місцевим населенням та органами самоврядування, поліпшення фінансово-економічного благополуччя регіонів».

Серед існуючих видів екотуризму автор [3] називає: екскурсії маркованими екоосвітніми стежками; пішохідний екотуризм; лижний, гірськолижний, велосипедний, кінний, водний (рафтінг), спелеотуризм, орнітологічний туризм (спостереження за птахами); етнографічний туризм (кантрі-туризм), мисливський; любительське і спортивне рибальство; парапланеризм, прогулянки, подорожі на повітряних кулях (балунінг); скелелазіння (альпінізм); екстремальний екотуризм (стрибки з прив'язаним тросом). Також відомим на сьогодні є екоагротуризм як поєднання екотуризму та агротуризму. Отож доцільним видається розвиток інноваційних видів туризму в Івано-Франківській області, використовуючи досвід інших областей (наприклад, фестиваль повітряних куль у Чернівецькій області). Крім того створення нових та підтримка існуючих туристичних продуктів і атракцій передбачено Стратегією розвитку Івано-Франківської області на період 2021-2027 рр. [4] та скеровано на підвищення туристично-рекреаційного потенціалу регіону.

Також для підвищення якості інформаційних зв'язків при наданні послуг екотуризму вважаємо необхідним:

- формування єдиного каталогу екотуристичних послуг, який би містив інформацію про:

1) туристичних операторів та агенцій Івано-Франківській області, які забезпечують екотуристичні подорожі;

2) екоготелі, екосадиби;

3) облаштування та ознакування екологічних стежок (зокрема для кожної стежки формування інформаційного путівника про історію створення, природні та істотко-

Халіна В.Ю., Сироватський О.А., Покуса Т. ТРАНСПАРЕНТНІСТЬ БУДІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА 285
Чайка І.П. ЗМІНИ ЗАКОНОДАВЧИХ УМОВ ЛІЦЕНЗУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ УДОСКОНАЛЕННЯ СФЕРИ ВИЩОЇ ОСВІТИ 286

СЕКЦІЯ 3
СТАЛИЙ РОЗВИТОК ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

Krasnokutska I. THE OPPORTUNITIES AND CHALLENGES OF EMPLOYMENT IN TOURISM 288
Nalyvaiko T. HIERARCHY OF THE ADAPTIVE CONTROL OF THE PERSONNEL AT THE ENTERPRISE 289
Smachylo V.V., Kuzmenko I.M ANALYSIS OF THE LABOR MARKET IN UKRAINE 291
Smachylo V., Fabus M. STARTUPS AND SMEs AS A DRIVER OF ENTREPRENEURSHIP'S DEVELOPMENT 293
Sotnyk I., Kubatko O. ENERGY EFFICIENCY DRIVERS FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT: THE CASE OF UKRAINE 294
Адвокатова Н.О. ЗАСТОСУВАННЯ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНИХ МЕХАНІЗМІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ МІСТ 295
Артамонова О.Д., Капленко Г.В. РЕСУРСОЗБЕРІГАЮЧІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАПОРУКА ЕКОЛОГІЧНОГО СТАЛОГО РОЗВИТКУ 297
Белікова Т.В., Леуненко О.В. РОЗВИТОК ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ 298
Благой В.В., Кануннікова В.В. ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ОЦІНКА ШЛЯХІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗБУТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА 300
Благой В.В., Кануннікова Д.С. ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ОЦІНКА ШЛЯХІВ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА 301
Богашко О. Л. ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПРОГРЕС ТА ЗМІНА СТРУКТУРИ ЗАЙНЯТОСТІ, ЯК СЕРЙОЗНІ ВИКЛИКИ ДЛЯ СУЧАСНОГО РИНКУ ПРАЦІ 302
Боднарук І. Р., Мандибур В.С. РОЗВИТОК ЕКОТУРИЗМУ В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ 304
Божидай І.І., Байлов І. А. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ АГРОБІЗНЕСУ В УКРАЇНІ 305
Божидай І.І., Константинова К.Г. ВИЗНАЧЕННЯ ФАКТОРІВ ВПЛИВУ НА ВИРОБНИЧУ ПОТУЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ 307
Божидай І.І., Рочева Г.В. ОСНОВНІ НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ІНДЕКСУ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ УКРАЇНИ 309
Божидай І.І., Шип К.В. МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА 311
Боліла Н.В. ЦИФРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ІМУНІТЕТУ ЯК ОСНОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ 312
Бут-Гусаім О. ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ЩОДО ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ КОНТАКТІВ 314
Бутенко О.П., Гончарова А.С. ПРИНЦИПИ УПРОВАДЖЕННЯ КАТЕГОРІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ 315
Вербицька В.І., Поясник О.Б., Резуненко Є.Ю. ОБЛІК ТА АНАЛІЗ У ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ З УПРАВЛІНСЬКИМИ РІШЕННЯМИ 316

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

МАТЕРІАЛИ

XII Міжнародної науково-практичної конференції

«ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВЕКТОР МОДЕРНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ: КРЕАТИВНІСТЬ, ПРОЗОРІСТЬ ТА СТАЛИЙ РОЗВИТОК»

Макетування: *В.В. Благой, Н.В. Крюкова*

Матеріали опубліковані в авторській редакції

Формат 60 х 84/16.
Підписано до друку
01.06.20 . Умовн. -друк. арк. 46,67 Папір офсетний.
Друк цифровий. Зам. № 6099
Тираж 250 прим.

Видавець: ФОП Панов А. М.
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції серія ДК № 4847 від 06.02.2015 р.
м. Харків, вул. Жон Мироносиць (Раднаркомівська), 10, оф. 6
тел. +38(057) 714-06-74; +38(057) 976-32-87
copy@vlavke.com, http://vlavke.com.ua

Виготовлювач: ФОП Жолонський Є.В.
м. Харків, пр. Петра Григоренка, б. 39, кв. 34,
тел. +38(057)714-06-74, +38(050)976-32-87
copy@vlavke.com